

Parlamentul României

Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

telefon: (021) 414 10 70 fax: (021) 414 10 72
email: pnl@cdep.ro

C ă t r e,

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA,

Secretar General al Camerei Deputaților

Stimată Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm **Sesizarea** la Curtea Constituțională referitoare la **Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României (PL-x 130/2020)**, adoptată de Camera Deputaților, în ședința din data de 3.04.2020, în calitate de cameră decizională.

Lider Grup PNL,

Deputat Florin ROMAN

Către,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Valer Dorneanu,

Președintele Curții Constituționale a României

DOMNULE PREȘEDINTE,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a Legii pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României (PL-x 130/2020), pe care o considerăm neconformă cu o serie de articole din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I. SITUAȚIA DE FAPT

Procedura legislativă

În data de 23.03.2020, cu nr.b113, a fost înregistrată la Senat, pentru dezbatere, *Propunerea legislativă pentru acordarea unor facilități pe teritoriul României*, Aceasta face parte din categoria legilor ordinare.

În data de 30.03.2020, Consiliul Legislativ a transmis avizul favorabil (cu nr.53/30.03.2020). În data 31.03.2020, este înregistrat, pe site-ul Senatului, raportul favorabil, cu amendamente, al Comisiei economice, industriei și servicii (nr. 100/30.03.2020) .

În 31-03-2020 a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Senatului și adoptat (nr. voturi: DA= 87 NU=40 AB=3) cu titlul *Lege pentru acordarea unor facilități fiscale contribuabililor persoane fizice și juridice*.

În data de 01.04.2020 a fost înregistrat la Camera Deputaților pentru dezbatere și trimis pentru raport la: Comisia pentru buget, finanțe și bănci, cu termen depunere amendamente: 02.04.2020 și cu termen depunere raport: 02.04.2020.

Comisia pentru industrii și servicii a dat aviz favorabil în 02.04.2020,

În 03.04.2020 propunerea legislativă a primit raport favorabil (13 amendamente admise, 2 amendamente respinse) de la Comisia pentru buget, finanțe și bănci și a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților. În aceeași zi a fost adoptat de Camera Deputaților.

II. MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

II.1. *Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României încalcă dispozițiile art.61 alin.(2) din Constituția României constând în nerespectarea principiului bicameralismului*

Parlamentul României are obligația constituțională de a respecta principiul bicameralismului, care are ca trăsătură esențială respectarea competenței decizionale a fiecărei camere în parte, cât și posibilitatea fiecăreia dintre acestea de a se pronunța asupra soluțiilor legislative conținute de inițiativa legislativă propusă de autori, în exercițiul dreptului la inițiativă legislativă. Curtea Constituțională a stabilit, în acest sens, cu valoare de principiu, următoarele:

„Curtea Constituțională a dezvoltat prin deciziile sale o veritabilă ”doctrină” a bicameralismului și a modului în care acest principiu este reflectat în procedura de legiferare. Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ al poporului român și de unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a țării, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră [Decizia nr.710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.358 din 28 mai 2009, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 13 aprilie 2017, paragraful 53]. Ca urmare, dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările

și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului (Decizia nr.472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 30 aprilie 2008, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 53).

Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura parlamentară, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea celor două criterii este de natură a afecta principiul care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ (Decizia nr.710 din 6 mai 2009, Decizia nr.413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, Decizia nr.1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 29, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 54).

Stabilind limitele principiului bicameralismului, Curtea a apreciat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate. Este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor [Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 55]. Bicameralismul nu înseamnă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice. Art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma "decide definitiv" cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate, însă, modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator. (Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr.937 din 22 noiembrie 2016, sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 56).

Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.472 din 22 aprilie 2008 sau Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, paragraful 28). Legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, drept care autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră [Decizia nr.1.029 din 8 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.720 din 23 octombrie 2008, Decizia nr.3 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.71 din 29 ianuarie 2014, Decizia nr.355 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.509 din 8 iulie 2014, paragraful 38, Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, paragraful 39, Decizia nr.765 din 14 decembrie 2016, paragraful 29, sau Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, paragraful 32]” (DECIZIA Curții Constituționale nr.393 din 5 iunie 2019 cu privire la obiecțiile de neconstituționalitate referitoare la Legea privind unele măsuri de regim fiscal derogatoriu aplicabil anumitor terenuri, construcții edificate pe acestea și anumitor activități economice autorizate publicată în Monitorul Oficial nr.581 din 16.07.2019, paragraf 63 la 66) .

În completarea jurisprudenței constituționale anterioare, **Decizia Curții Constituționale nr. 624 din 26 octombrie 2016 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2016 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 precizează:**

”Curtea constată, astfel, că legea, în redactarea pe care a adoptat-o Senatul, se îndepărtează în mod substanțial atât de textul adoptat în Camera Deputaților, cât și de obiectivele urmărite de inițiativa legislativă. Prin modificările aduse, Senatul reglementează cu privire la 5 articole din Legea nr. 1/2011, care nu au fost niciodată fi în nicio formă puse în dezbaterea Camerei Deputaților, ca prima Cameră sesizată. Observăm că aceste modificări sunt semnificative, de substanță, vizând principalele competențe ale organismelor implicate în procedurile de acordare a titlurilor științifice de doctor. Legea adoptată de Senat reconfigurează atribuțiile IOSUD-urilor, senatelor universitare și ale Prezidiului Academiei Române, cărora le sunt conferite competențe sporite în detrimentul Ministerului Educației Naționale și Cercetării

Științifice și al CNATDCU (acordarea calității de conducător de doctorat, acordarea titlului de doctor). Cu titlu de exemplu, în procedura de soluționare a sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de etică profesională pentru titlul de doctor, comisia de etică a IOSUD dobândește competența de a efectua cercetarea prealabilă și de a propune aplicarea sancțiunii privind retragerea titlului de doctor; propunerea se transmite Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, care solicită CNATDCU confirmarea sau infirmarea propunerii; în baza avizului conform al CNATDCU, ministrul educației naționale și cercetării științifice retrage prin ordin titlul de doctor, iar IOSUD anulează diploma. De asemenea, Senatul României reconfigurează sancțiunile aplicabile personalului didactic și de cercetare pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică. 39. Pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea statuează că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Or, din examinarea dispozițiilor deduse controlului de constituționalitate, Curtea constată că majoritatea soluțiilor adoptate de Senat nu a făcut obiectul inițiativei legislative și nu a fost dezbătută în Camera Deputaților. Cu alte cuvinte, Senatul, adoptând Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2016 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și filosofia legii, contrar art. 61 din Constituție. De asemenea, Curtea mai constată că legea adoptată de Senat se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorul său, și anume crearea unui mecanism unitar și coerent privind desfășurarea învățământului la nivelul doctorat, clarificarea și etapizarea concretă a acțiunilor de emitere a diplomelor și titlurilor la nivel universitar, precum și stabilirea unor atribuții privind procedurile și etica la nivelul învățământului universitar, astfel încât să se identifice cazurile de încălcare a standardelor de etică profesională, iar sancțiunile să poată fi aplicate unitar și în conformitate cu prevederile legale. 40. Pentru toate aceste argumente, Curtea reține că legea a fost adoptată de Senat cu încălcarea principiului bicameralismului, întrucât, pe de o parte, relevă existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, se abate de la obiectivul urmărit de inițiatorul proiectului de lege și respectat de prima Cameră sesizată. Așadar, Curtea constată că Senatul nu a respectat procedura constituțională și regulamentară de adoptare a Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2016 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, fapt ce determină neconstituționalitatea

acesteia, în integralitatea sa, prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) din Legea fundamentală.”(Decizia nr.624/2016, paragraf 38 la 40)

Cu privire la legea supusă controlului de constituționalitate învederăm că, în camera decizională, au fost introduse trei noi alineate care nu a fost prezentate spre dezbateri și adoptare în camera de reflecție, Senatul României.

În concret, analizând comparativ forma dezbătută și adoptată de Senat și forma dezbătută și adoptată de Camera Deputaților, rezultă că în forma Camerei Deputaților a fost introduse și adoptate amendamente care nu se regăsesc în forma legii adoptate de Senatul României, respectiv alineatele (5), (6) și (7) ale art.4 din Lege:

„Art.4

...

(5) Ministerul Finanțelor Publice va garanta linii de creditare în regim de factoring pentru furnizorii de utilități afectați de măsurile prevăzute la alin. (1), pentru sumele afectate de măsurile prevăzute la alin. (1) pentru o perioadă de până la 18 luni.

(6) La expirarea perioadei prevăzută la alin. (1) furnizorii de utilități plătesc sumele scadente, eşalonat, pe perioada menționată la alin. (2) pe măsura încasării contravalorii facturilor de la beneficiarii menționați la alin. (1).

(7) Guvernul României definește până la data de 01 mai 2020 consumatorul vulnerabil, elaborează și pune în funcțiune o schemă de ajutor pentru aceștia în conformitate cu prevederile art. 5 din Directiva 2019/944/UE privind normele comune pentru piața internă de energie electrică a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 și de modificare a Directivei 2012/27/UE.”

Analiza comparativă evidențiază că alineatul (7) al art.4 din Lege nu are legătură cu contextul normativ al Legii, astfel cum a fost el configurat de autorii inițiativei legislative, fapt pentru care textul trebuia dezbătut obligatoriu și de prima cameră sesizată și nu introdus în cadrul dezbaterii finale din camera decizională. Acest text configurează atât o formă distinctă a art.4, cât și un conținut juridic esențial diferit care determină existența unei norme noi care nu

prezintă nicio legătură logico-juridică cu normele avute în vedere de inițiatorii propunerii legislative:

Art. 4 alin.(7):

....

„(7) Guvernul României definește până la data de 01 mai 2020 consumatorul vulnerabil, elaborează și pune în funcțiune o schemă de ajutor pentru aceștia în conformitate cu prevederile art. 5 din Directiva 2019/944/UE privind normele comune pentru piața internă de energie electrică a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 și de modificare a Directivei 2012/27/UE. ”

Cu privire la alineatul (7) al art.4 din *Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României*, prin conținutul său stabilește imperativ un termen de transpunere a unui act legislativ european, respectiv *Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019*. Din parcurgerea conținutului expunerii de motive constatăm că transpunerea directivei europene nu are legătură cu scopul urmărit de inițiatori acela de „*acordarea unor facilități angajatorilor și angajaților pentru susținerea sectoarelor economice puternic afectate de reducerea activității ca urmare a implementării măsurilor amintite anterior.*”

Cauza care a configurat scopul urmărit de legiuitor este de asemenea expusă de inițiatori:

„În România, răspândirea virusului Covid-19 a evoluat rapid, actualmente fiind peste 300 de persoane infectate. Pentru stoparea răspândirii virusului, s-au luat o serie de măsuri excepționale, printre care amintim: suspendarea activității cu publicul a majorității instituțiilor publice; suspendarea activității de servire și consum a produselor alimentare și băuturilor alcoolice și nealcoolice, organizată de restaurante, hoteluri, cafenele sau alte localuri publice, în spațiile destinate acestui scop din interiorul sau exteriorul locației; suspendarea tuturor activităților culturale, științifice, artistice, religioase, sportive, de divertisment sau jocuri de noroc, de tratament balnear și de îngrijire personală, realizate în spații închise,etc.

Proiectul de lege are în vedere situația financiară dificilă în care se află multe gospodării din România din cauza coronavirus. Astfel, Institutul Național de Statistică arată că lipsa resurselor financiare a determinat ca o mare parte a gospodăriilor (39,8% din total, 43,7%

din mediul urban și 36,3% din gospodăriile din mediul rural) să nu poată plăti la timp pentru consumul utilităților.

Proiectul de lege are în vedere în egală măsură, deficitul de lichiditate cu care se confruntă companiile din România și ponderea ridicată a cheltuielilor cu utilitățile în total cheltuieli.

Constatăm reducerea abruptă a activității economice și a încasărilor la nivelul companiilor din sectoarele economice afectate, golurile de lichiditate ,ponderea mare a cheltuielilor cu contribuțiile sociale în total cheltuieli, mai ales la nivelul IMM. Astfel, se impune stimularea companiilor să păstreze cât mai multe locuri de muncă în această perioadă economică dificilă, pentru a putea diminua impactul negativ asupra ocupării, la nivel economic și social .”

Prin urmare, autorii inițiativei legislative nu au avut în vedere dispoziții normative referitoare la transpunerea unui act legislativ european, ci adoptarea de măsuri urgente privind facilități fiscale pentru operatorii economici afectați de instituirea stării de urgență. În acest context normativ, stabilirea unei norme privind instituirea unui termen de transpunere a unui act legislativ european de către Guvernul României pe calea unui act normativ de aplicare al Legii, cum dispune alin.(7) al art.4 din Lege, constituie o încălcare a dreptului de inițiativă legislativă al puterii executive, pe lângă inexistența legăturii cauză-scop în raport cu demersul inițial avut în vedere de detentorii dreptului de inițiativă legislativă.

În concluzie, normele adoptate în camera decizională, Camera Deputaților, încalcă, cumulativ, și scopul avut în vedere de inițiatori deoarece nu se încadrează în conținutul normativ detaliat, ca scop, prin expunerea de motive.

În consonanță cu jurisprudența Curții Constituționale precizată mai sus, din analiza formei și conținutului Legii adoptate în Senat raportat la forma și conținutul normativ dezbătută și adoptată în Camera Deputaților, rezultă că legea supusă criticii de neconstituționalitate a fost adoptată neconstituțional de camera decizională, deoarece „ [...] a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și filosofia legii, contrar art. 61 din Constituție și se [...] îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorul său [...] . Pentru toate aceste argumente, Curtea reține că legea a fost adoptată [...] cu încălcarea principiului bicameralismului, întrucât, pe de o parte, relevă existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale

Parlamentului și, pe de altă parte, se abate de la obiectivul urmărit de inițiatorul proiectului de lege și respectat de prima Cameră sesizată.” (Decizia nr.624/2016).

Deoarece Legea criticată încalcă dispozițiile art.61alin.(2) din Constituție prin nerespectarea principiului bicameralismului vă rugăm să constatați neconstituționalitatea Legii în ansamblul său.

II.2. Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României a fost adoptată cu încălcarea art. 141 raportat la art. 1 alin.(5) din Constituție

Astfel cum Curtea Constituțională a statuat, avizele cerute de Constituție în cazul exercitării dreptului de inițiativă legislativă, în cazul în care acestea provin de la autorități de rang constituțional (C.S.A.T., C.S.M., C.E.S., etc.) sunt obligatorii sub aspectul solicitării acestora, fiind opțiunea autorității careia i s-a solicitat avizul de a răspunde sau nu în termenul indicat de inițiatorul proiectului sau propunerii legislative. În acest sens cităm: „*În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la lipsa avizului Consiliului Economic și Social, Curtea, în jurisprudența sa [Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 11 martie 2019], a statuat că art. 141 din Constituție consacră Consiliului Economic și Social rolul de „organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare’ . Prevederile constituționale menționate sunt reluate în art. 1 alin.(1) din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.740 din 2 octombrie 2015, iar potrivit art.2 alin.(1) și alin.(2) lit.c) din această lege, „(1) Consiliul Economic și Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților ori senatorilor. Rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative. (2) Domeniile de specialitate ale Consiliului Economic și Social sunt: (...) c) relațiile de muncă, protecția socială, politicile salariale și egalitatea de șanse și de tratament”.*

Cu privire la rolul Consiliului Economic și Social și natura avizului acestuia, Curtea reține că, prin Decizia nr.83 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 187 din 25 martie 2009, și Decizia nr.354 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 9 decembrie 2013, a statuat că art. 141 din Constituție se rezumă doar la consacarea rolului Consiliului Economic și Social de organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului, iar pentru detalii privind domeniile de specialitate în care acesta este consultat, textul face trimitere la legea sa organică de înființare, organizare și funcționare. Norma constituțională, exprimând sintetic rolul pur consultativ pentru Parlament și Guvern al Consiliului Economic și Social, nu face niciun fel de referire expresă la obligația inițiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul consultativ al Consiliului Economic și Social și nici cu privire la mecanismele de consultare a acestui organ consultativ, acestea fiind tratate în legea de organizare și funcționare a acestuia, la care Legea fundamentală face trimitere.

Într-un mod cu totul diferit, legiuitorul constituant a reglementat în art.79 din Legea fundamentală rolul Consiliului Legislativ, de „organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El tine evidenta oficială a legislației României”. Sub acest aspect, nesolicitarea avizului consultativ al Consiliului Legislativ duce la neconstituționalitatea legii sau ordonanței - simplă sau de urgență. Dacă voința legiuitorului constituant ar fi fost în sensul impunerii obligativității solicitării avizului consultativ al Consiliului Economic și Social, atunci aceasta ar fi fost exprimată în cuprinsul art. 141 din Legea fundamentală, într-un mod asemănător celui folosit la redactarea art. 79, pentru reglementarea rolului și atribuțiilor Consiliului Legislativ.

Curtea a reținut, în consecință, că nesolicitarea obligatorie a avizului consultativ al Consiliului Economic și Social nu poate avea drept consecință neconstituționalitatea actului normativ respectiv, prin raportare la art. 141 din Constituție. Aceste considerente ale Curții se impun a fi menținute și în speța de față, prin raportare strict la prevederile art. 141 din Constituție.

Prin raportare, însă, la prevederile art. 1 alin.(5) din Constituție, potrivit aceleiași jurisprudențe anterior menționate, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece din consultarea fișei legislative a legii criticate rezultă că avizul acestei autorități nu a fost solicitat. Astfel, potrivit art. 1 alin.(5) din Legea fundamentală, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”. Or, dispozițiile art.2 alin.(2) lit.e) din Legea nr.248/2013 prevăd obligația inițiatorilor de proiecte sau propuneri legislative de a solicita avizul Consiliul Economic și Social în cazul în care reglementările preconizate vizează domeniile de specialitate ale Consiliului. În acest sens, se

observă că legea criticată vizează unul dintre aceste domenii, respectiv protecția consumatorului, astfel cum rezultă din expunerea de motive a legii. Prin urmare, în lipsa solicitării avizului cu prilejul declanșării procedurii parlamentare de legiferare a actului normativ examinat, reiese că au fost nesocotite prevederile art. 1 alin.(5) din Constituție. Dată fiind materia de reglementare a propunerii legislative în discuție, era obligatoriu să fi fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social, în sensul consultării acestuia, ca organ de specialitate consultativ al Parlamentului și al Guvernului, neavând relevanță dacă legiuitorul, în opera sa de legiferare, ar fi ținut sau nu seama de conținutul acestuia. Ignorarea principiului constituțional al obligativității respectării legii în cursul procedurilor parlamentare de legiferare ar plasa legiuitorul pe o poziție privilegiată, interzisă de principiul constituțional al egalității, consacrat de art. 16 alin.(2) din Legea fundamentală, potrivit căruia „Nimeni nu este mai presus de lege”.

În consecință, Curtea constată că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea art. 141 raportat la art.1 alin.(5) din Constituție.”(Decizia nr.140/2019 a Curții Constituționale a României, para 78-83)”

Aplicând motivele antecitate procesului legislativ urmat de legea criticată, dedus din consultarea fișei actului normativ publicată pe pagina electronică a Camerei Deputaților, constatăm că Parlamentul în ansamblul său a ignorat obligația constituțională descrisă la art.141 alin.(1) coroborat cu dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție privind solicitarea avizului Consiliului Economic și Social, solicitare ignorată atât în camera de reflecție cât și în camera decizională. Această obligație, antereferită, poate fi nesocotită de către Parlament numai cu încălcarea principiului constituțional „nimeni nu este mai presus de lege”. Obiectul de reglementare propus de inițiatorii legii este „acordarea unor facilități angajatorilor și angajaților pentru susținerea sectoarelor economice puternic afectate de reducerea activității ca urmare a implementării măsurilor amintite anterior”, respectiv măsurile privind restrângerea dreptului la liberă circulație prin instituirea stării de urgență.

Analizând obiectul de reglementare propus de inițiatori prin raportare la „domeniile de specialitate ale Consiliului, se observă că legea criticată vizează unul dintre aceste domenii”, respectiv domeniul „relațiile de muncă, protecția socială, politicile salariale și egalitatea de șanse și de tratament” potrivit art.2 alin.(1) și alin.(2) lit.c) din Legea nr.248/2013.

Pe de altă parte, dacă solicitarea are un caracter pur formal, nepermițând autorității de rang constituțional, în speță Consiliul Economic și Social, să-și îndeplinească rolul stabilit prin art.

141 din Constituție, care consacră Consiliului Economic și Social rolul de „*organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare*” - adică să formuleze și să emită în termenul legal Avizul solicitat, un aviz elaborat și adoptat cu reala consultare și prin hotărârea luată de membrii plenului CES, exercitându-și atribuțiile cu respectarea prevederilor art.5 din Legea nr.248/2013, în termenul stabilit de art.7 din aceeași lege și cu respectarea prevederilor art.18, art.19 și art.20 din Legea nr.248/2013 - ne aflăm în situația eludării prevederilor constituționale prin adresarea formală a solicitării de emitere a unui Aviz, dar totodată crearea unei imposibilități practice de emitere a Avizului prin stabilirea unilaterală (de către Parlament, prin adresa de solicitare) a unui termen arbitrar și foarte scurt, crearea în mod abuziv de către solicitant a unei imposibilități obiective de consultare a Consiliului, care astfel este pus în situația să nu-și poată exercita rolul constituțional. Un astfel de comportament al Parlamentului ar constitui definiția practică a eludării unei prevederi normative prin aparenta și formală ei aplicare, dar încălcând scopul urmărit de legiuitor, ar însemna o încălcare a prevederilor constituționale și legale mai sus arătate.

Pe cale de consecință, este evidentă încălcarea dispozițiilor constituționale deoarece legea are în vedere norme pentru „angajați” și „angajatori” pentru „susținerea sectoarelor economice puternic afectate de reducerea activității” aspecte care circumscriu „relațiile de muncă”, domeniu de specialitate al CES . Pentru motivele arătate mai sus, deoarece suntem în situația **încălării dispozițiilor art.141 alin.(1) coroborat cu art.1 alin.(5) din Constituție, vă rugăm să constatați că legea este neconstituțională în ansamblul său, în acord cu jurisprudența Curții anterior citată.**

II.3. Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art.111 alin.(1) și ale art.138 alin.(5) din Constituție

Conform expunerii de motive, inițiatorii actului normativ dedus criticii de neconstituționalitate au configurat modificări de esență în organizarea și funcționarea sistemului de educație din România, cu impact financiar semnificativ asupra cheltuielilor din bugetul de stat, de la data intrării în vigoare a legii:

„În acest context propunerea legislativă urmărește acordarea unor facilități angajatorilor și angajaților pentru susținerea sectoarelor economice puternic afectate de reducerea activității ca urmare a implementării măsurilor amintite anterior.

Astfel, propunerea legislativă urmărește acordarea, la cerere, contribuabililor a unor facilitati care constau în amânarea, în anumite condiții, a plății contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a contribuției asiguratorie pentru muncă aferente veniturilor din salarii și asimilate salariilor.”

Aspectele iterate în expunerea de motive sunt concretizate în următoarele texte normative din legea supusă criticii de neconstituționalitate:

„Art. 1. - (1) La cererea contribuabilului operator economic, a cărui activitate a fost oprită sau a căror venituri sau încasări s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs, raportat la media celor două luni anterioare, se amână virarea contribuțiilor de asigurări sociale calculate și reținute de angajator, aferente veniturilor din salarii și veniturilor asimilate salariilor, așa cum sunt prevăzute la art. 146 din

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, pentru o perioadă de 3 luni, începând cu luna martie 2020.

(2) *La cererea contribuabilului operator economic, a cărui activitate a fost oprită sau a căror venituri sau încasări s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs, raportat la media celor două luni anterioare, virarea contribuției de asigurări sociale pentru aceste 3 luni se va face eșalonat, în următoarele 12 luni ulterioare încetării facilității instituite la alin. (1), în proporție de 50% din volumul total scadent.*

(3) *Facilitățile prevăzute la alin. (1) și (2) se acordă sub condiția păstrării valabilității contractelor de muncă existente la data de 1 martie 2020 pentru o perioadă de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.*

(4) *Pe perioada acordării facilităților prevăzute la alin. (1) și (2) salariații beneficiază de vechime în muncă, iar contribuțiile sociale obligatorii vor fi completate de la bugetul de stat.*

Art. 2. La cererea contribuabilului operator economic, a cărui activitate a fost oprită sau a căror venituri sau încasări s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs, raportat la media celor două luni anterioare, se amână la plată contribuția asiguratorie pentru muncă aferentă veniturilor din salarii și veniturilor asimilate salariilor, așa cum sunt prevăzute la art. 220¹ din

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, pentru o perioadă de 3 luni, începând cu luna martie 2020.

(2) *Pentru acoperirea echivalentului sumelor afectate de măsurile prevăzute la alin. (1), Ministerul Finanțelor Publice pune la dispoziția furnizorilor de utilități, prin Trezoreria Statului, credite de trezorerie cu dobânda zero pentru o perioadă de până la 18 luni.*

(3) *Ministerul Finanțelor Publice va garanta linii de creditare în regim de factoring pentru furnizorii de utilități afectați de măsurile prevăzute la alin. (1), pentru sumele afectate de măsurile prevăzute la alin. (1) pentru o perioadă de până la 18 luni.”*

În concret, prin dispozițiile art.1 și art.2 din Lege, constatăm că inițiatorii propun amânări la plata unor obligații de asigurări sociale cu impact bugetar semnificativ, inclusiv asupra bugetului de stat pentru anul 2021 deși acesta nu a fost elaborat, scutiri de la plata unor obligații de asigurări sociale de stat și acoperirea acestora din bugetul de stat fără indicarea sursei de venituri care să acopere această cheltuială cu impact semnificativ asupra bugetului de stat, emiterea de garanții de stat fără indicarea sursei de finanțare a acestora în cazul executării acestora.

Simpla enumerare a scopului normativ urmărit de inițiatori cât și a dispozițiilor normative precitate, atrage obligația acestora de a respecta dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituție care arată că inițiatorii trebuie să îndeplinească, cel puțin formal, cerința informării Guvernului cu privire la modificarea cheltuielilor bugetare prin inițiativa legislativă înregistrată, cât și obligația Guvernului de a realiza fișa financiară care să prezinte Parlamentului estimarea cheltuielilor pe care, punerea în aplicare a propunerii legislative, le generează în cadrul bugetar anual, precum și de a indica, prin expunerea de motive, sursa veniturilor pentru cheltuielile bugetare determinate de aplicarea actului normativ.

Jurisprudența Curții Constituționale cu privire la obligația titularilor de inițiativă legislativă parlamentară de a evalua impactul financiar al propunerii legislative prin solicitarea unei informări din partea Guvernului României este clară, fiind statuate următoarele considerente obligatorii în realizarea procedurii legislative în conformitate cu dispozițiile art.147 alin.(4) din Constituție:

„Examinând criticile de neconstituționalitate extrinsecă formulate prin raportare la dispozițiile constituționale cuprinse în art.111 alin.(1) și art.138 alin.(5), Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, „în cazul în care o inițiativă legislativă

implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie”, iar art.138 alin.(5) prevede expres că „Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) prima teză din Constituție, „Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora”. Textul constituțional stabilește, pe de o parte, obligația Guvernului și a celorlalte organe ale administrației publice de a prezenta informațiile și documentele necesare actului legiferării și, pe de altă parte, modalitatea de obținere a acestor informații, respectiv la cererea Camerei Deputaților, a Senatului sau a comisiilor parlamentare, prin intermediul președinților acestora. Din aceste dispoziții rezultă că legiuitorul constituant a dorit să consacre garanția constituțională a colaborării dintre Parlament și Guvern în procesul de legiferare, instituind obligații reciproce în sarcina celor două autorități publice (a se vedea Decizia nr.515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.195 din 14 decembrie 2004). Curtea a mai reținut că, în cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern, este obligatorie solicitarea unei informări atunci când inițiativa legislativă afectează prevederile bugetului de stat. Această obligație a Parlamentului este în consonanță cu dispozițiile constituționale ale art.138 alin.(2) care prevăd că Guvernul are competența exclusivă de a elabora proiectul bugetului de stat și de a-l supune spre aprobare Parlamentului. În temeiul acestei competențe, Parlamentul nu poate prestabili modificarea cheltuielilor bugetare fără să ceară Guvernului o informare în acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligației de a cere informarea menționată, rezultă că nerespectarea acesteia are drept consecință neconstituționalitatea legii adoptate (Decizia nr.1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.802 din 23 noiembrie 2007).

Așa cum a precizat Curtea prin Decizia nr.629 din 9 octombrie 2018, art.111 alin.(1) din Constituție „prevede expres și limitativ că relația dintre autoritățile menționate se realizează prin intermediul președinților Camerei Deputaților, Senatului sau comisiilor parlamentare”. În acest sens sunt, de altfel, și normele regulamentare care detaliază procedura legislativă. Astfel, dând expresie prevederilor constituționale menționate, Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.481 din 28 iunie 2016, stabilește, în art.92 alin.(4), că „În cazul propunerilor legislative depuse în condițiile alin.(1), care implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale

de stat, președintele Camerei Deputaților va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art.111 din Constituția României, republicată, în același termen de 15 zile”, iar la alin.(6) că, „Dacă în cursul dezbaterii, în comisia sesizată în fond apar amendamente care impun modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele comisiei va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art.111 din Constituția României, republicată, într-un termen care să se încadreze în termenul de predare a raportului”. De asemenea Regulamentul Senatului stabilește la art.88 alin.(3) că „Propunerile legislative se comunică Guvernului în termen de 3 zile de la prezentarea în Biroul permanent, pentru a se pronunța și în ceea ce privește aplicarea art.111 din Constituția României, republicată”, iar la art.92 alin.(6) că „Propunerile legislative formulate de senatori și deputați, care implică modificarea bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, trebuie să fie însoțite de dovada solicitării informării Guvernului, înaintată prin președintele Senatului, în conformitate cu dispozițiile art.111 din Constituția României, republicată”.

Raportând cele anterior menționate la datele din prezenta cauza, Curtea reține că inițiativa legislativă nu a fost însoțită de dovada solicitării informării Parlamentului de către Guvern, solicitare care ar fi trebuit să fie formulată de președintele Senatului, și nici de dovada că această informare a fost solicitată ulterior, pe parcursul derulării procedurii, de către președintele comisiei sesizate în fond (Comisia pentru buget, finanțe și bănci din cadrul Camerei Deputaților), în fața căreia au fost admise amendamente care impun modificarea prevederilor bugetului de stat.

În aceste condiții, pentru ca legea analizată să se coreleze cu prevederile bugetului de stat, Curtea constată că, în virtutea art.15 alin.(3) din Legea nr.500/2002, (i) Senatul avea obligația să solicite o informare din partea Guvernului, prin intermediul președintelui Camerei, iar Guvernul avea obligația să depună fișa financiară. Mai mult, întrucât în cursul dezbaterilor din cadrul comisiei sesizate în fond la Camera Deputaților au apărut amendamente care impuneau modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, (ii) președintele acestei comisii avea obligația de a solicita o informare din partea Guvernului, iar Guvernul avea obligația să depună fișa financiară reactualizată.

Cu privire la primul aspect, Curtea constată că informarea din partea Guvernului a fost solicitată de Senat, prin intermediul secretarului general al Camerei, cu încălcarea prevederilor constituționale cuprinse în art.111 teza întâi care stabilesc expres că informațiile și documentele sunt cerute de Senat, prin intermediul președintelui Camerei. Condiția impusă

de norma constituțională reprezintă o cerință de validitate a actului prin care se solicită informarea, astfel că neîndeplinirea ei afectează însăși existența actului. Cu alte cuvinte, un document prin care o Cameră a Parlamentului transmite Guvernului o inițiativă legislativă solicitând informarea prevăzută de art.111 din Constituție, dar care nu este semnat de președintele Camerei respective, nu produce efectul juridic consacrat de norma constituțională, neabsolvind Camera de obligația prevăzută de art.111 teza a doua din Constituție.

47. În ceea ce privește al doilea aspect, referitor la modificările operate pe parcursul procedurii legislative, sunt incidente considerentele Deciziei nr.764 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.104 din 7 februarie 2017, în care Curtea a statuat că **„introducerea unor dispoziții care privesc salarizarea personalului bugetar, practic, direct la dezbateră finală a proiectului de lege, după adoptarea proiectului de lege în prima Cameră sesizată, după parcurgerea procedurii de avizare, fără o informare a Parlamentului de către Guvern, eludează cadrul constituțional stabilit pentru întocmirea bugetului public, sens în care Guvernul a invocat în sesizarea sa prevederile constituționale înscrise în art.111, referitoare la informarea Parlamentului, și în art.138 alin.(5), potrivit cărora nicio cheltuială bugetară să nu fie aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”**.

Mai mult, Curtea a statuat că „simpla participare, la lucrările Comisiilor parlamentare care au introdus amendamentele devenite texte legale, a unor reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice, nu este de natură să complinească cerințele constituționale menționate, având în vedere că art.111 din Constituție își găsește concretizarea în art.15 alin.(1) și (2) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice și în art.15 alin.(1) lit.a) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, care stabilesc obligația de întocmire a fișei financiare și care îi conferă acesteia un caracter complex, dat de efectele financiare asupra bugetului general consolidat. Aceasta trebuie să cuprindă, potrivit legii, schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani; estimări privind eşalonarea creditelor bugetare și a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor; măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influența deficitul bugetar”. În ceea ce privește incidența dispozițiilor care impun solicitarea fișei financiare, Curtea a reținut, prin Decizia nr.764 din 14 decembrie 2016, că art.111 din Constituție utilizează sintagma „inițiativă legislativă”, care cuprinde atât proiectele de lege, cât și propunerile legislative. Obligația solicitării fișei financiare incumbă tuturor inițiatorilor, atâta

vreme cât dispozițiile legale generează impact financiar asupra bugetului de stat, iar dacă acestea sunt rezultatul unor amendamente admise în cadrul procedurii legislative, prima Cameră sesizată sau Camera decizională, după caz, are obligația de a solicita fișa financiară.

Curtea Constituțională a stabilit, de exemplu, prin Decizia nr.22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.160 din 2 martie 2016, paragraful 59, sau Decizia nr.593 din 14 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.886 din 4 noiembrie 2016, paragraful 30, că „în lipsa unei fișe financiare reactualizate la momentul adoptării legii conform art.15 alin.(3) din Legea nr. 500/2002, [...] și în lipsa unui dialog real între Guvern și Parlament [...], nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”.

Așa cum a statuat în mod constant în jurisprudența sa, obligativitatea indicării sursei de finanțare pentru aprobarea cheltuielilor bugetare, prevăzută de art.138 alin.(5) din Constituție, constituie un aspect distinct față de cel al lipsei fondurilor pentru susținerea finanțării din punct de vedere bugetar. Astfel, prin Decizia nr.1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.711 din 20 octombrie 2008, Curtea Constituțională a reținut că stabilirea sursei de finanțare și insuficiența resurselor financiare din sursa astfel stabilită sunt două aspecte diferite: primul aspect este legat de imperativele art.138 alin.(5) din Constituție, iar al doilea nu are caracter constituțional, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern. Art.138 alin.(5) din Constituție impune stabilirea concomitentă atât a alocației bugetare, ce are semnificația unei cheltuieli, cât și a sursei de finanțare, ce are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele negative, pe plan economic și social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire (a se vedea Decizia nr.36 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.75 din 11 aprilie 1996). Așadar, norma constituțională nu se referă la existența în concreto a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul că acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar.

Prin Decizia nr.22 din 20 ianuarie 2016, paragraful 58, Curtea a reținut că, întrucât „nu are competența să se pronunțe cu privire la caracterul suficient al resurselor financiare, rezultă că aceasta are doar competența de a verifica, prin raportare la art.138 alin.(5) din Constituție, dacă pentru realizarea cheltuielii bugetare a fost indicată sursa de finanțare”.

Or, Curtea constată că, lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată), nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală. Prezența ministrului de finanțe la ședința Comisiei pentru buget, finanțe și bănci în care a fost dezbătută propunerea legislativă, chiar cu precizarea expresă în sensul susținerii inițiativei legislative, nu poate complini obligația constituțională a președintelui comisiei de a solicita informarea Guvernului și cu atât mai puțin nu poate complini lipsa fișei financiare care trebuie să însoțească propunerea legislativă.

În concluzie, întrucât cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate privind reorganizarea unor organe de specialitate ale administrației publice centrale, cheltuieli de relocare și de salarizare, grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după solicitarea informării Parlamentului de către Guvern și după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale. Față de cele constatate și având în vedere jurisprudența constantă a Curții Constituționale dezvoltată cu privire la interpretarea art.111 alin. (1) teza a doua și art.138 alin.(5) din Constituție, Curtea constată că se impune admiterea obiecției de neconstituționalitate.

*Colaborarea loială dintre Parlament și Guvern în privința legiferării în materie bugetară trebuie să se manifeste atât în privința elaborării bugetului public național, cât și a modificării sale pe parcursul exercițiului bugetar, având în vedere rațiunea pentru care este întocmit un asemenea buget, și anume aceea de a oferi posibilitatea unei imagini de ansamblu, la nivel macroeconomic, a veniturilor și cheltuielilor publice.” **(DECIZIA Curții Constituționale nr.331 din 21 mai 2019 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr.493 din 18.06.2019) .***

Referitor la aceeași situație juridică, Curtea a detaliat următoarele:

„[...] art.138 alin.(5) din Constituție impune stabilirea concomitentă atât a alocației bugetare, ce are semnificația unei cheltuieli, cât și a sursei de finanțare, ce are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele negative, pe plan economic și social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire (a se vedea Decizia nr.36 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.75 din 11 aprilie 1996).

Majorarea cheltuielilor din sursa indicată poate fi realizată în cursul anului bugetar, cu condiția menținerii în alocația aferentă sursei (Decizia nr.6 din 24 ianuarie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.23 din 31 ianuarie 1996, sau Decizia nr.515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.195 din 14 decembrie 2004). În textul Constituției se vorbește numai despre stabilirea sursei de finanțare înainte de aprobarea cheltuielii, iar nu despre obligativitatea indicării în lege a sursei respective (Decizia nr.173 din 12 iunie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.492 din 9 iulie 2002, Decizia nr.320 din 19 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.411 din 8 iulie 2013, sau Decizia nr.105 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.371 din 20 mai 2014). Lipsa precizării exprese a sursei de finanțare nu presupune implicit inexistența sursei de finanțare (Decizia nr.1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.802 din 23 noiembrie 2007, Decizia nr.320 din 19 iunie 2013, precitată, Decizia nr.1.092 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.712 din 20 octombrie 2008, sau Decizia nr.1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.711 din 20 octombrie 2008). În schimb, aprecierea caracterului suficient al resurselor financiare nu își are temeiul în art.138 alin.(5) din Constituție, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern. Curtea a mai adăugat că "art.138 alin.(5) din Constituție nu se referă la existența în concreto a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul ca acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar". Raportând aceste considerente la cauza de față, Curtea constată, în acord cu susținerile autorilor sesizării, că legea criticată a fost modificată în Camera decizională prin adoptarea de amendamente care au schimbat conținutul juridic al legii în materie fiscală, fără a se solicita informarea Parlamentului și fără a se previziona sursa de finanțare a noii cheltuieli bugetare deduse din acordarea de facilități la plata unor impozite și taxe.

Dispozițiile art.5, 6, 7 și 10 din lege au impact fiscal atât asupra bugetului de stat, cât și asupra bugetelor locale aparținând unităților administrativ-teritoriale. Cu toate acestea, nu a fost solicitată Guvernului o informare cu privire la implicațiile pe care inițiativa legislativă aflată în procedură parlamentară o are asupra bugetului. Or, dacă față de forma inițiatorului s-a reținut în expunerea de motive că "chiar dacă aparent, facilitățile fiscal ar duce la diminuarea potențialelor venituri bugetare, în realitate, la data prezentei propuneri, e vorba

de comparația cu inexistența oricăror venituri bugetare”, această motivare nu poate subzista în privința legii adoptate în Camera decizională, câtă vreme regimul fiscal derogatoriu a fost extins dincolo de voința inițiatorului, respectiv a Camerei de reflecție.

De altfel, și față de forma inițiatorului, Consiliul Legislativ, în avizul său, a reținut că ”în considerarea implicațiilor asupra bugetului de stat generate de soluția legislativă preconizată, în conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, republicată, este necesară solicitarea unei informări din partea Guvernului. Totodată, întrucât prin obiectul său propunerea de față este de natură a genera micșorări ale veniturilor bugetului de stat, aceasta ar trebui completată cu o normă prin care să fie prevăzute sursele de asigurare a veniturilor generate de aplicabilitatea acesteia.”

Cât privește procesul legislativ în Camera decizională, Curtea observă avizul negativ al Comisiei pentru politică economică, reformă și privatizare, motivat tocmai prin faptul că inițiativa legislativă nu se justifică întrucât nu respectă prevederile art.138 alin.(5) din Constituție, care prevede că „Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”. Proiectul a primit aviz negativ în Camera decizională și de la Comisia industriei și servicii.

În concluzie, câtă vreme art.138 alin.(5) cu raportare la art.111 alin.(1) din Constituție stabilește obligația Parlamentului de a solicita informarea din partea Guvernului cu privire la toate inițiativele legislative care au ca efect modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și previzionarea lor în bugetul de stat, iar o astfel de informare nu a fost cerută de Camera decizională unde legea a fost modificată în mod esențial din punctul de vedere al implicațiilor bugetare, nefiind stabilite/ previzionate asemenea cheltuieli în bugetul de stat, legea în ansamblul său este neconstituțională, fiind contrară normelor constituționale de referință menționate.” (DECIZIA nr.393 din 5 iunie 2019 cu privire la obiecțiile de neconstituționalitate referitoare la Legea privind unele măsuri de regim fiscal derogatoriu aplicabil anumitor terenuri, construcții edificate pe acestea și anumitor activități economice autorizate publicată în Monitorul Oficial nr.581 din 16.07.2019, paragraf 74 la 79).

Fișa actului normativ „Propunere legislativă pentru acordarea unor facilități fiscale contribuabililor persoane fizice și juridice” afișată pe pagina electronică a Camerei Deputaților (cu nr. Pl-x 130/2020), cât și pe pagina electronică a Senatului (cu nr. L179/2020) arată inexistența unei solicitări din partea inițiatorilor prin intermediul Președintelui Camerei Deputaților sau prin intermediul Președintelui comisiei sesizate în fond, Comisia pentru

Comisia pentru buget, finanțe și bănci, adresată Guvernului României de informare cu privire la impactul asupra cheltuielilor bugetare ale prevederilor inițiativei legislative. Situația este identică cu privire la absența solicitării de informare, în derularea procesului legislativ în camera de reflecție, Senatul României.

De asemenea, subliniem inexistența vreunei referiri în expunerea de motive cu privire la impactul bugetar estimat de inițiatori. Este indiferent raportat la caracterul expres al normei definite de art.111 alin.(1) din Constituție dacă dispozițiile normative conținute de lege se aplică exercițiului bugetar în curs sau impactul bugetar se produce în următoarele exerciții fiscal-bugetare. În același sens dispune și art.138 alin.(5) din Constituția României:

„Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.”

„Norma imperativă impusă de art.111 alin.(1) din Constituție, detaliată prin dispozițiile art. 15 alin.(3) din Legea nr. 500/2002, a fost încălcată inclusiv prin modificările aduse legii în camera decizională, Senatul României, sens în care menționăm cu titlu de exemplu, dispozițiile cuprinse la pct. 3. referitor la articolul 23, care prevede introducerea unui nou alineat, alin. (1¹):

„(1¹) Prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. a), la solicitarea expresă a părinților, pot fi înscriși în învățământul preșcolar copiii cu vârstă de minim 2 ani, asigurându-se finanțarea de bază corespunzătoare, de la bugetul de stat, în baza costului standard per preșcolar stabilit prin hotărâre a Guvernului.”

În considerarea argumentelor expuse mai sus, vă adresăm rugămintea de a constata încălcarea dispozițiilor art.111 alin.(1) și ale art.138 alin.(5) din Constituția României și, pe cale de consecință, neconstituționalitatea, în ansamblul său, a *Legii pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României.*

II.4. Legea criticată este neconstituțională în ansamblul său, fiind adoptată cu încălcarea prevederilor art. 1 alin. (4) și (5) din Constituție.

Guvernul României a adoptat, în calitate de legiuitor derivat, în data de 18.03.2020, *O.U.G. nr.29/2020 privind unele măsuri economice și fiscal-bugetare*, ordonanță care a fost depusă la Parlamentul României la data de 20 martie 2020 și a fost publicată în Monitorul Oficial nr.230 din data de 21.03.2020, în temeiul art. 115 alin. (4), (5) și (7) din Constituție,

OUG nr.29/2020 intrând, astfel, în vigoare la data de 21.03.2020. Subliniem faptul că Ordonanța a fost înregistrată la Senat sub nr.b109, la data de 20.03.2020!

Cu nesocotirea faptului că Senatul, ca și cameră de reflecție, fusese deja sesizat cu Legea de adoptare a OUG nr.29/2020, act normativ aflat în vigoare încă de la data de 21.03.2020, un număr de **2 senatori și un deputat au înregistrat** la data de **23.03.2020**, la 2 zile după intrarea în vigoare a OUG nr.29/2020, un proiect legislativ având un obiect de reglementare identic cu o parte din OUG nr.29/2020!

Astfel, art. VII din OUG nr.29/2020 reglementează plata tuturor obligațiilor fiscale, inclusiv a contribuțiile de asigurări sociale și contribuția asiguratorie de muncă :

*„Articolul VII (1) Pentru **obligațiile fiscale** scadente începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și neachitate până la încetarea, potrivit alin. (4), a măsurilor prevăzute de prezentul articol nu se calculează și nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere conform Codului de procedură fiscală, aprobat prin Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare. (2) Prin derogare de la prevederile art. 157 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, obligațiile fiscale prevăzute la alin. (1) nu sunt considerate obligații fiscale restante. (3) **Se suspendă sau nu încep măsurile de executare silită prin poprire a creanțelor bugetare, cu excepția executărilor silite care se aplică pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală. Măsurile de suspendare a executării silite prin poprire asupra sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități bănești se aplică, prin efectul legii, de către instituțiile de credit sau terții popriți, fără alte formalități din partea organelor fiscale.**”*

Or, Legea criticată are drept obiect de reglementare, prin prevederile art.1 și art.2, plata obligațiilor fiscale reprezentând contribuțiile de asigurări sociale și contribuția asiguratorie de muncă!

Legea criticată a fost adoptată de către Senat la data de 31.03.2020 și, mai apoi, la data de 03.04.2020 de către Camera Deputaților, în calitatea de cameră decizională.

Așadar, dacă Legea criticată va trece de controlul de constituționalitate, va fi promulgată de către Președintele României și, ulterior, va fi publicată în Monitorul Oficial al României, **plata**

obligațiilor fiscale și urmărirea lor silită, a obligațiilor fiscale reprezentând contribuțiile de asigurări sociale și contribuția asiguratorie de muncă, va fi reglementată prin două acte normative diferite și aflate amândouă în vigoare! OUG nr.29/2020, prin prevederile art. VII, și Legea criticată, prin prevederile art.1 și art.2!

Legea criticată este neconstituțională în ansamblul ei, a fost adoptată cu încălcarea prevederilor Legii nr.24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, așadar cu nesocotirea prevederilor art.1 alin. (5) din Constituție.

Invocăm drept temei de drept prevederile art 16 din Legea nr.24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*:

Art. 16 „(1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.

(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice....”

Legea nr. 24/2000 interzice instituirea unor reglementări identice, prin obiectul de reglementare și soluția de reglementare, așa cum interzice și existența unor reglementări diferite având același obiect de reglementare și regăsite în acte normative diferite, acte normative aflate în vigoare! În ceea ce privește Legea criticată, Legea nr.24/2000 impunea evitarea paralelismului legislativ cu ocazia elaborării noului act normativ, respectarea Legii nr.24/2000 impune soluția abrogării actului normativ în vigoare la data intrării în vigoare a acestei noi legi.

Or, Legea criticată nu prevede nici abrogarea și nici modificarea textului normativ din OUG nr.29/2000, text normativ față de care Legea criticată instituie paralelismul de reglementare!

De asemenea, invocăm Decizia nr. 731/2019 pronunțată de Curtea Constituțională a României, decizie prin care a reținut că: ***”stabilirea în privința aceleiași situații premisă a unor consecințe juridice diferite, care se exclud reciproc, relevă o contradicție în concepția legiuitorului și nu poate fi acceptată.”***

Adoptarea cu celeritate a unui propuneri legislative având obiect similar de reglementare, propunere legislativă făcută de către parlamentari, atunci când Parlamentul este deja legal sesizat de către Guvern prin depunerea unei OUG la Parlament, respectând prevederile art.115 alin.(5) din Constituție, propunere legislativă înregistrată la o dată ulterioară datei la care a fost depusă OUG, dovedește un comportament care încalcă Principiul cooperării loiale dintre

puterile în stat. Principiul separației și echilibrului puterilor în stat, principiu fundamental în cadrul democrației constituționale, se completează și cu obligația puterilor în stat de a coopera loial, de a avea un comportament constituțional loial.

În ceea ce privește critica de încălcare a prevederilor art.1 alin. (4) din Constituție, pe de o parte, Guvernul României, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României a adoptat OUG nr.29/2020, într-o situație extraordinară care a generat o nevoie de a lua anumite măsuri, măsuri a căror reglementare nu putea fi amânată.

Guvernul României, colaborând loial cu Parlamentul României a depus OUG nr.29/2020 la Parlament încă din data de 20 martie 2020, solicitând, în temeiul art.115 alin.(5) adoptarea unei Legi privind OUG nr.29/2020.

Guvernul României, având un comportament loial constituțional, a adoptat OUG nr.29/2020 ca urmare a existenței stării de urgență instituită prin Decretului Președintelui României nr. 195/16.03.2020, încuviințată de către Parlamentul României, prin Hotărârea nr. 3/2020.

Pe de altă parte, Parlamentul a ales să dea prioritate unui proiect legislativ aparținând unor parlamentari, lideri ai unor partide care, împreună, dețin majoritatea în Parlament. Forul legislativ a ales să amâne procesul legislativ de adoptare a OUG nr.29/2020. Deși adoptarea Legii de adoptare/modificare/respingere a OUG nr.29/2020, act normativ care reglementează măsuri economice și fiscale urgente, măsuri luate în condițiile existenței stării de urgență, este calificată ca fiind urgență și de către art.115 alin.(5) din Constituție, cât și de prevederile Regulamentelor Senatului și Camerei deputaților, Parlamentul a decis să nu dezbată Legea având obiect de reglementare chiar adoptarea OUG.

art. 115 alin. (5) din Constituția României prevede :

*„(5) Ordonanța de urgență intră în vigoare numai după **depunerea sa spre dezbateră în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată** și după publicarea ei în Monitorul Oficial al României. Camerele, dacă nu se află în sesiune, se convoacă în mod obligatoriu în 5 zile de la depunere sau, după caz, de la trimitere. Dacă în termen de cel mult 30 de zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care **decide de asemenea în procedură de urgență**. Ordonanța de urgență cuprinzând norme de natura legii organice se aprobă cu majoritatea prevăzută la articolul 76 alineatul (1)”.*

Regulamentul Senatului, art. 89:

„(2) La întocmirea și aprobarea ordinii de zi se va asigura prioritate dezbaterii ordonanțelor de urgență ale Guvernului, proiectelor de lege sau propunerilor legislative în procedură de urgență, proiectelor de lege sau propunerilor legislative care sunt în competența Senatului, ca primă Cameră sesizată”.

Regulamentul Camerei deputaților, art. 114:

(3) Proiectele de legi referitoare la armonizarea legislației României cu cea a Uniunii Europene și a Consiliului Europei și cele privind aprobarea sau respingerea ordonanțelor de urgență se supun de drept dezbaterii și adoptării Camerei Deputaților în procedură de urgență.

Parlamentul adoptând propunerea legislativă, adoptând Legea criticată, și amânând în mod nejustificat adoptarea Legii de adoptare a OUG nr.29/2020, a încălcat Principiul separației și echilibrului puterilor în stat și obligația lor de cooperare loială. Parlamentul a adoptat Legea criticată cu încălcarea obligației de a avea un comportament constituțional loial!

Comportamentul relevând o cooperare neloială a Parlamentului, puterea legislativă, cu Guvernul României, puterea executivă, în ceea ce privește procesul legislativ de adoptare a Legii privitoare la OUG nr.29/2020, este relevat de întreg parcursul legislativ al celor două proiecte legislative!

Astfel, în acord cu informațiile publice, fișa L179/2020, în Senat:

- a.) Legea criticată, identificată sub L 179/2020 a fost înregistrată la 23.03.2020 (după OUG nr.29/2020 înregistrată la data de 20.03.2020 !);
- b.) Legea criticată este repartizată Comisiilor permanente la 30.03.2020, iar în data de 31.03.2020 se adoptă Raportul Comisiei economice, industriei și servicii;
- c.) În aceeași zi, Legea criticată este adoptată de Senat!
- d.) Abia în 02.04.2020, după adoptare (!) proiectul legislativ L 179/2020 obține Avizul Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială!
- ...
- e.) Legea privind OUG nr.29/2020 este identificată ca L 143/2020 la Senat, este repartizată la Comisiile permanente în data de 24.03.2020;

- f.) L 143/2020 NU a obținut nici până în prezent Raportul Comisiei buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital ! Proces legislativ blocat la Senat!

Fișa proiectelor legislative la Camera Deputaților:

- a.) Legea criticată, identificată ca Plx 130/2020, a fost înregistrată la 01.04.2020 la Camera Deputaților;
- b.) În data de 01.04.2020, Plx 130/2020 este repartizată pentru raport la Comisia buget, finanțe și bănci și pentru avize la Comisia pentru industrii și servicii, Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia juridică, de disciplină și imunități;
- c.) În data de 03.04.2020 se adoptă raportul Comisiei buget, finanțe și bănci și, tot atunci, **se adoptă în plen** Legea criticată, Lege pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României.
- d.) Legea a fost adoptată fără Avizele pe care trebuiau să le adopte 2 comisii permanente, Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia juridică, de disciplină și imunități.

Invocăm și considerentele Deciziei nr. 765/2016, decizie prin care Curtea Constituțională subliniază importanța și fundamentul Principiului cooperării loiale, :

”48. (...) revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale [a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 30, sau Decizia nr. 681 din 23 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.000 din 13 decembrie 2016, paragraful 21]. De asemenea, în același sens, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a subliniat că scopul dispozițiilor constituționale este și acela de a permite buna funcționare a instituțiilor, în baza cooperării loiale dintre acestea [a se vedea Avizul privind compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor Guvernului României cu privire la alte instituții ale statului și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare a Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare și completare a Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului în România, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 93-a Sesiune Plenară (Veneția, 14-15 decembrie 2012), paragraful 87]; aceste recomandări sunt reguli cu valoare de principiu și constituie premisele necesare exercițiului oricărei democrații

constituționale [a se vedea Decizia nr. 334 din 26 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 5 iulie 2013].”

Concluzionăm, din analiza întregului proces legislativ, relevat de fișele proiectelor legislative, că Parlamentul a întârziat în mod voit și nepermis adoptarea Legii privind OUG nr.29/2020, deși există o urgență impusă de natura reglementărilor care formează obiectul OUG nr.29/2020. Așa cum rezultă că Parlamentul a adoptat foarte rapid, cu încălcarea chiar a obligațiilor privitoare la obținerea avizelor Comisiilor permanente, încălcând Regulamentele celor două Camere, o propunere legislativă aparținând liderilor partidelor parlamentare care dețin majoritatea în Parlament.

Așadar, Parlamentul a încălcat dispozițiile legale mai sus evocate, așa cum a încălcat și obligația de a respecta Principiul separației și echilibrului puterilor în stat, principiu fundamental în cadrul democrației constituționale, care se completează și cu obligația puterilor în stat de a coopera loial, de a avea un comportament constituțional loial.

Vă solicităm să constatați că Legea este neconstituțională în ansamblul său deoarece încalcă dispozițiile art.1 alin.(5) și alin.(4) din Constituția României.

III. MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

III.1. Dispozițiile art.1 alin.(1) și alin.(2) cât și dispozițiile art.2 din Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României încalcă principiul neretroactivității legii consacrat prin dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituția României.

Conform art.15 alin.(2) din Constituția României „*legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

Cu privire la principiul neretroactivității legii civile, Curtea Constituțională a dezvoltat o jurisprudență cuprinzătoare care subliniază următoarele aspecte:

"[...] după intrarea în vigoare a Constituției din anul 1991, neretroactivitatea a devenit un principiu constituțional și deci nici legiuitorul nu poate adopta acte cu încălcarea lui. Suntem în prezența unei reguli imperative de la care nu se poate deroga în materie civilă [...], indiferent

dacă este vorba de legi materiale sau legi procesuale. Deci, chiar și în ipoteza în care legiuitorul ar dori în mod justificat să înlăture sau să atenueze unele situații nedrepte, nu poate realiza acest lucru prin intermediul unei legi care să aibă caracter retroactiv, ci trebuie să caute mijloacele adecvate care să nu vină în contradicție cu acest principiu constituțional" [Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 25 noiembrie 1994]. De asemenea, "o lege devine obligatorie numai după publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, ea rămânând în vigoare până la apariția unei alte legi care o abrogă în mod explicit sau implicit. Prin urmare, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a noii legi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării acestei legi, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. A decide că prin dispozițiile sale legea nouă ar putea desființa sau modifica situații juridice anterioare, existente ca o consecință a actelor normative care nu mai sunt în vigoare, ar însemna să se încalce principiul constituțional al neretroactivității legii civile. Însă legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi" [Decizia nr. 409 din 4 noiembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 27 noiembrie 2003, Decizia nr. 830 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 24 iulie 2008, sau Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 7 noiembrie 2013]."(Decizia nr. 160/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 pentru completarea titlului XI "Renta viageră agricolă" din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente)

Deducem, în temeiul principiului constituțional al neretroactivității legii civile, imposibilitatea unei norme de a produce efecte juridice anterior adoptării sale și intrării în vigoare după publicarea în Monitorul Oficial al României, partea I. Cu toate, acestea constatăm că, în legea supusă obiecției de neconstituționalitate, legiuitorul a prevăzut, în mod expres, producerea de efecte juridice de la data de 1 martie 2020 deși legea a fost adoptată de camera decizională, Camera Deputaților la data de 3 aprilie 2020, prin dispozițiile art.1 alin.(1) și alin.(3) cât și art.2 după cum urmează:

„Art. 1. - (1) La cererea contribuabilului operator economic, a cărui activitate a fost oprită sau a căror venituri sau încasări s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs, raportat la

media celor două luni anterioare, se amână virarea contribuțiilor de asigurări sociale calculate și reținute de angajator, aferente veniturilor din salarii și veniturilor asimilate salariilor, așa cum sunt prevăzute la art. 146 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, pentru o perioadă de 3 luni, începând cu luna martie 2020.”

[...]

*„Art.1 - (3) Facilitățile prevăzute la alin. (1) și (2) se acordă sub condiția păstrării valabilității contractelor de muncă existente **la data de 1 martie 2020** pentru o perioadă de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.*

*„Art. 2. La cererea contribuabilului operator economic, a cărui activitate a fost oprită sau a căror venituri sau încasări s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs, raportat la media celor două luni anterioare, se amână la plată contribuția asiguratorie pentru muncă aferentă veniturilor din salarii și veniturilor asimilate salariilor, așa cum sunt prevăzute la art. 2201 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, pentru o perioadă de 3 luni, **începând cu luna martie 2020.**”*

Stabilirea termenului de aplicare a facilităților fiscale prevăzute de Legea criticată la o dată anterioară celei la care legea intră în vigoare contravine principiului neretroactivității legii civile, deoarece „*chiar și în ipoteza în care legiuitorul ar dori în mod justificat să înlăture sau să atenueze unele situații nedrepte, nu poate realiza acest lucru prin intermediul unei legi care să aibă caracter retroactiv*” în contextul constituțional în care „*o lege devine obligatorie numai după publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I (...).*” (Decizia nr. 160/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 pentru completarea titlului XI "Renta viageră agricolă" din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente).

Conform Deciziei CCR nr.830/2008 „*ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. Legea nouă însă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor ce se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.*”

Dispozițiile art.1 alin.(3) din Legea criticată impune păstrarea valabilității contractelor de muncă existente la 01 martie 2020, pentru încă 12 luni de la data menționată anterior.

Prin urmare, impune respectarea obligațiilor de a face sau de a te abține (după caz), între 01 martie și data intrării în vigoare a Legii, astfel încât să nu înceteze contractele de muncă în vigoare, pentru că, *per a contrario*, nu s-ar realiza obligația de păstrare. Coroborat cu situația faptică a procesului legislativ, în sensul adoptării Legii în data de 2 aprilie 2020 de către camera decizională, este evidentă imposibilitatea aplicării dispoziției legale fără a transgresa limitele principiului neretroactivității legii civile.

(PĂSTRĂ, păstrez, vb. I. Tranz. 1. 2. A menține, a face să dureze. ◇ Loc. vb. sursa: DEX '98)

Ne aflăm în situația nerespectării principiului neretroactivității legii civile dedus din dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituția României, fapt pentru care vă rugăm să constatați că dispozițiile alin.(1) și alin.(2) ale art.1 cât și dispozițiile art.2 din *Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României* sunt neconstituționale.

III.2. Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

a.) **Dispozițiile art.1, art.2, art.3 și art.4 sunt neconstituționale în ceea ce privește folosirea expresiilor „...contribuabilului operator economic” ; „Contribuabilii operatori economici...” și „...operatorului economic...”** utilizate în scopul de a defini subiecții de drept cărora le sunt aplicabile prevederile alin.(1), alin.(2) ale Art.1; Art.2; Art.3 și alin.(1) și alin.(3) ale Art.4 din Lege, prevederi adoptate în considerarea prevederilor Codului fiscal, respectiv ale art.146 și art. 220¹, articole referite de textele normative criticate.

În raport cu cele arătate, menționăm că **singura norma juridică din Codul fiscal, care definește operatorul economic este art. 336**, care creează contextul normativ de aplicare a dispozițiilor criticate mai sus:

„Art.336 Definiții În înțelesul prezentului capitol, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

[...]

17. operator economic reprezintă persoana juridică ce desfășoară activități cu produse accizabile.”

„Art.146 Stabilirea și plata contribuțiilor de asigurări sociale

(1) Persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora au obligația de a calcula și de a reține la sursă contribuția de asigurări sociale ...

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul persoanelor fizice care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din state care nu intră sub incidența legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte. ”

„Articolul 220¹

Contribuabilii obligați la plata contribuției asiguratorii pentru muncă sunt, după caz:

a) persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora,....;

b) persoanele fizice cetățeni români, cetățenii altor state sau apatrizii, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România, și care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor....”

„Art.136

Contribuabilii/Plătitorii de venit la sistemul public de pensii

Următoarele persoane au calitatea de contribuabili/plătitori de venit la sistemul public de pensii, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, după caz:

...

c) persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora, atât pe perioada în care persoanele fizice care realizează venituri din salarii ori asimilate salariilor desfășoară activitate, cât și pe perioada în care acestea beneficiază de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate.”

Or, felul în care sunt redactate art.1, art.2, art.3 și art.4 ale Legii criticate nasc o confuzie evidentă între noțiunea de contribuabili obligați la plata contribuției asiguratorii pentru muncă, contribuabili care au obligația de a calcula și de a reține la sursă contribuția de asigurări sociale, pe de o parte, și contribuabili obligați la plata accizelor și denumiți „operatori economici”, pe de altă parte (în acord cu prevederile art.336 pct.17 din Codul fiscal).

Așadar, textul normativ criticat este neclar, este neprevizibil în interpretarea și aplicarea sa ulterioară. **Art.1, art.2, art.3 și art.4 din Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție**, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

b.) Expresia „activitatea a fost oprită” din conținutul alin.(1), alin.(2) ale Art.1, Art.2 și Art.4 este primitoare de mai multe înțelesuri.

Expresia poate fi interpretată că activitatea a fost oprită temporar sau a fost oprită definitiv, a fost oprită înainte de adoptarea măsurilor economice luate în starea de urgență sau după, a fost oprită voluntar sau datorită efectelor măsurilor luate în timpul stării de urgență.

Prin raportare la conținutul Expunerii de motive, scopul proiectului legislativ a fost acela de a acorda facilități persoanelor fizice și juridice afectate de măsurile luate ca urmare a emiterii Decretului nr.195/2020, dar felul în care a fost modificat proiectul legislativ face neclar textul normativ, îl face primitor de mai multe înțelesuri, neprevizibil în viitoarea sa aplicare.

Așadar, **Art.1, Art.2 și Art.4 din Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție**, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

c.) Pentru a descrie stingerea prin plata a unei obligații, se folosește cuvântul „virarea” în expresiile „se amână virarea”, „virarea se va face eșalonat” în cuprinsul art.1 alin.(1)și alin.(2) și, respectiv, cuvântul „plată” în expresia „se amână la plată” în cuprinsul art.2.

Pe de o parte, se folosește un termen impropriu pentru plata, cel de virare, care descrie acțiunea de a face un virament, cu sensul propriu al acestui cuvânt de a face un transfer al unei sume de bani dintr-un cont în alt cont. Conturi care pot aparține aceleiași persoane, sau la două persoane diferite, iar transferul prin virare a sumei de bani putând avea un izvor și o finalitate diferită de voința de a stinge prin plata o obligație, deci uneori având alt sens decât acela de a face o plată. Apare prima confuzie, datorită folosirii unui termen impropriu, primitor de mai multe sensuri.

Mai mult decât atât, pentru ca imprecizia, neclaritatea, confuzia să fie deplină, se folosește și cuvântul „plată” sau expresia „se amână la plată” (corectă de altfel) alături de expresiile cuprinzând cuvântul „virare”. **Art.1, Art.2 din Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție**, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

d.) **Textul normativ prevăzut la alin.(2) al art.1 este neclar.**

„ La cererea contribuabilului operator economic, virarea contribuției de asigurări sociale pentru aceste 3 luni se va face eșalonat, în următoarele 12 luni ulterioare încetării facilității instituite la alin. (1), în proporție de 50% din volumul total scadent. ”

Ca urmare a formulării acestei cereri contribuabilul va achita doar 50 % din întreaga sumă (restul, probabil, stingându-se prin efectul acestei prevederi) sau doar 50% din întreaga sumă poate fi achitată eșalonat, restul va fi achitat probabil, *uno actu*”.

Cu respect, vă adresez această întrebare retorică pentru a arăta că textul este primitor de două înțelesuri, așadar nu este previzibil în aplicarea sa viitoare, este neclar.

Alin. (2) al Art.1 din Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

e.) **Textul alin.(4) art.1 din Lege** „...contribuțiile sociale obligatorii vor fi completate de la bugetul de stat” este echivoc.

În mod obiectiv, contribuțiile sociale nu pot fi completate, fiecare dintre ele fiind deplin stabilite ca întindere prin normele juridice ale Codului fiscal (sau alte legi). Pe de altă parte, termenul este impropriu pentru că, prin efectul acestei legi, ele nu se plătesc nici măcar în parte, deci nu se pot completa. Contribuțiile se datorează de către contribuabili, se calculează și se plătesc. Acest text normativ nu este doar primitiv de mai multe înțelesuri, el este confuz.

Alin. (4) al art.1 din Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

f.) **Textul normativ al art.4, alin.(6), „La expirarea perioadei prevăzută la alin. (1) furnizorii de utilități plătesc sumele scadente, eșalonat, pe perioada menționată la alin. (2) (12 luni) pe măsura încasării contravalorii facturilor de la beneficiarii menționați la alin. (1)”, nu este clar.**

Textul normativ este neclar, este confuz. Este neclar care sunt sumele scadente pe care le plătesc furnizorii de utilități, deoarece NU există, în întreaga lege criticată, nicio referire cu privire la vreo sumă scadentă care ar trebui plătită de către furnizor. Din textul normativ, de asemenea, nu rezultă către cine trebuie să fie plătite de către furnizori „*sumele scadente*”.

Concluzia este că **prevederile Art.4 alin.(4), alin.(5) și alin.(6) nu sunt corelate fiind, implicit, neclare pentru viitoarea lor interpretare și aplicare.**

g.) **Art.1, alin.(3): „Facilitățile prevăzute la alin. (1) și (2) se acordă sub condiția păstrării valabilității contractelor de muncă”, este echivoc.**

Care este sensul acestei „*valabilități*” a contractelor de muncă?

Legea criticată nu arată dacă este vorba de „*valabilitatea*” așa cum este conturată această instituție juridică de prevederile art.689, art.1037, art.1049 sau art. 1204 Cod civil. Prin „*păstrare*” înțelegând respectarea condițiilor de fond și formă impuse de lege, în viitor .

Nu este clar și ne întrebăm dacă, citind normele juridice cuprinse în legea criticată, legiuitorul dorește ca, pentru viitor, toate aceste contracte de muncă să fie în vigoare, sensul cuvântului „*valabilitate*” fiind cel din prevederile art.2205, art.2321 sau 2531 din același Cod civil.

Contractele de muncă trebuind să nu înceteze încă 12 luni, să fie „*în termen de valabilitate*”, să fie în vigoare încă 12 luni.

Din nou, textul este neclar, este neprevizibil, această expresie care-i impune beneficiarului „*să păstreze valabilitatea contractelor de muncă*” este un text normativ adoptat cu încălcarea principiului securității juridice.

De asemenea, textul este neclar și pentru că nu distinge între contracte individuale de muncă și contractele colective de muncă. Contracte diferite prin natura lor, având părți contractuale, obiect și conținut distinct, diferit. Nu se distinge clar tipul de contracte avut în vedere de legiuitor, așa cum nu se poate stabili nici scopul urmărit de acesta prin norma juridică precitată.

Mai mult decât atât, obligația impusă beneficiarului, să nu înceteze în viitor contractele de muncă, este una care nu depinde decât uneori de el, de manifestarea sa de voință. Particularitățile impuse de lege contractelor de muncă fac ca această obligație, impusă de alin.(3) al art.1 din legea criticată, să fie una care depinde de manifestarea de voință a altor persoane și de fapte juridice care nu au nicio legătură cu persoana sau acțiunea/inacțiunea/abținerea viitoare a beneficiarului.

În acest sens, invocăm prevederile din Codul muncii:

Art. 3.,(1) *Libertatea muncii este garantată prin Constituție... (3) Nimeni nu poate fi obligat să muncească sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă ori într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea.*”

Art 8 (1) „*Relațiile de muncă se bazează pe principiul consensualității și al bunei-credințe.*”

Art. 12 (1) „*Contractul individual de muncă se încheie pe durată nedeterminată. (2) Prin excepție, contractul individual de muncă se poate încheia și pe durată determinată, în condițiile expres prevăzute de lege.*”

În ceea ce privește instituția juridică a încetării contractului individual de muncă, din interpretarea *per a contrario* a normei privind „*păstrarea valabilității contractelor...*”, arătăm că sunt aplicabile și prevederile art.55 lit. a) și c), art.56 (încetarea de drept), art.57 (constarea nulității), art.58 concediere cu aplicarea art.61 (arestat preventiv, inapt fizic...), art.65 (desființare loc de muncă), art.81 (demisia), art.83 (durata determinată), art.32 (perioada de probă). Concluzia fiind că manifestarea voinței beneficiarului măsurii, acțiunea sa viitoare nu

are relevanță pentru îndeplinirea condiției impusă de norma juridică criticată, adică „*păstrarea valabilității contractelor*”. Norma juridică este impropriu redactată, este neclară, legiuitorul nu putea să impună o condiție care în mod obiectiv să nu poată fi ulterior îndeplinită de către cel căruia îi este impusă prin norma juridică.

Pe cale de consecință, vă rugăm să constatați că **dispozițiile art.1, art.2, art.3 și art.4 sunt neconstituționale, în raport cu argumentele juridice enumerate mai sus, deoarece încalcă dispozițiile art.1 alin.(3) și alin.(5) din Constituție prin nerespectarea principiului securității juridice în componenta sa esențială privind claritatea normei juridice precum și principiul legalității.**

III.3. Alineatul (1) al art.3 din Legea pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României încalcă dispozițiile art.16 alin.(1) din Constituție prin nerespectarea principiului egalității în drepturi, în componenta sa de nediscriminare.

Prin modul în care este redactată norma juridică criticată, alin.(3) al art.1 din legea criticată, instituie și o discriminare prin impunerea unei condiții imposibil de îndeplinit de către unii dintre contribuabili, excluzându-i *a priori* din categoria beneficiarilor acestor măsuri.

Sunt discriminați acei contribuabili care, deși prin prisma calităților lor definitorii, sunt identici cu alți posibili beneficiari ai măsurilor, nu se califică pentru a beneficia de prevederile Legii, sunt excluși de la beneficiile acestei legi deoarece nu pot, în mod absolut, să păstreze valabilitatea contractelor existente la 01 martie, pentru că între 01 martie și data intrării în vigoare a Legii, unele dintre contractele de muncă în care aveau calitatea de angajatori au încetat.

În mod evident contribuabilii care sunt parte în contracte de muncă care au încetat între 01 martie și data adoptării prezentei legi sunt discriminați, excluși *a priori*, în mod nejustificat de la beneficiile de care se bucură ceilalți contribuabili **aflați în situații similare acestora**, Legea criticată impunându-le numai primilor o obligație imposibil de executat ceea ce constituie o încălcare a egalității în drepturi conform art.16 alin.(1) din Constituție care dispune:

„Art.16

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

În acest sens este jurisprudența constituțională:

„Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Art. 16 alin. (1) din Constituție și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale interzic tratamentul discriminatoriu, definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, de exemplu, în Hotărârea din 13 noiembrie 2007, pronunțată în Cauza D.H. și alții împotriva Republicii Cehe, paragraful 175, drept tratament diferențiat, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, al persoanelor aflate în situații relevant similare. Cu alte cuvinte, verificarea conformității acțiunii statale cu cele două standarde, art. 16 alin. (1) din Constituție și art. 14 din Convenție, presupune, în mod necesar, că respectivele categorii de subiecte se află în situații analoage sau relevant similare (a se vedea, exemplificativ, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 iulie 2010, pronunțată în Cauza Clift împotriva Regatului Unit, paragraful 66). Cu referire la semnificația acestor termeni, Curtea Europeană a mai arătat, în hotărârea precitată, că "cerința de a demonstra existența unei «poziții analoage» nu implică faptul că trebuie să existe identitate între ceea ce se compară. Autorul plângerii trebuie să demonstreze că, având în vedere natura specifică a acesteia, se află într-o situație similară cu a altora, care au fost tratați în mod diferit". (Decizia nr. 138/2019 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1), a sintagmei "cu valabilitate permanentă" cuprinsă în art. 52 cu referire la lit. a) și ale art. 63 lit. a) și b) din Legea privind sistemul public de pensii, paragraf 59)

și

„ [...] Principiul egalității, în componenta sa de nediscriminare, are un conținut autonom, o existență de sine stătătoare în sensul că impune obligații corespunzătoare în sarcina statului pentru a asigura egalitatea juridică dintre subiecții de drept. Tratamentul discriminatoriu constă în excluderea directă sau indirectă a unor categorii de persoane de la drepturile,

libertățile, vocația, speranța legitimă de care se bucură toți ceilalți aflați în situații similare. Prin urmare, egalitatea nu este o chestiune cantitativă în sensul că se poate aprecia și raporta doar la un set de drepturi și libertăți fundamentale prevăzute în Constituție, ci are și un aspect calitativ, astfel încât poate fi valorizat, în componenta sa privind nediscriminarea, ca fiind un principiu de drept ce promovează egalitatea juridică..... Rezultă, așadar, că există o legătură organică între valorile supreme ale statului ce vizează condiția umană a individului înscrise în art.1 alin.(3) din Constituție, principiile inerente drepturilor și libertăților fundamentale, precum și drepturile și libertățile fundamentale expres prevăzute de Constituție, toate acestea constituind standard de referință în analiza limitelor revizuirii Constituției din prisma art.152 alin.(2) din Constituție.[...]” (Decizia Curții Constituționale nr.464 din 18 iulie 2019, paragraf 33)

Vă rugăm să constatați că dispozițiile alin.(1) art.3 din Lege sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art.16 alin.(1) din Constituția României.

În concluzie, pentru toate motivele arătate, vă rugăm, Onorată Curte, să constatați neconstituționalitatea Legii pentru acordarea unor facilități pentru contribuabilii operatori economici pe teritoriul României.

IV. În drept, ne întemeiem sesizarea pe dispozițiile art. 132, alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, cât și pe dispozițiile art. 15 , alin (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.